

Hallinnon tutkimus kiinnostavammaksi: yksityistämisesäkö ratkaisu

Otsikko on kaksimielinen. "Hallinnon tutkimus" on sekä julkaisu että tapa tuottaa hallintoa koskevaa tutkimustietoa.

Ellei hallinnon tutkimus toimintana ja tutkimustuloksina kiinnosta, siitä kertova julkaisukaan ei innosta. Valitettavasti aiheen kiinnostavuus ei takaa levikkiä eikä laatutasoa.

Lukevatkohan eräitä jutuista muut kuin kirjoittajat itse todetakseen tekstiin jääneet viimeiset painovirheet? Pohdintojani on virittänyt myös tietoni, että monissa julkaisuissa toimituskunta joutuu pyytämään juttuja sen sijaan, että olisi valinnan varaa.

En kannata markkinamekanismia kaikkialla, mutta tulkintakokeena kannattaa miettiä, kuinka Hallinnon tutkimus tulisi toimeen, jos sen tulisi hakea ilmestymiseensä vaadittava kate markkinoilta. Jos kaikki julkaisukustannukset pitäisi kattaa myyntituloilla, vuosikerran hinnaksi tulisi nykyisen 80—100 markan asemasta noin kolme kertaa enemmän.

Jo nykyisin voi laskea, että yhteiskunnan kannalta Hallinnon tutkimuksen aiheuttamien, markkinoilla hinnoittumattomien hyötyjen tulisi merkitä noin kahta tilaushinnan vertaa lisää julkaisun arvoon. Vain tällöin on yhteiskunnan kannalta perusteltua turvata julkaisumme rahoitus.

Julkaisumme yksityistettäessä harkittavaksi tulisi ottaa nykyistä porrastetumpi tilaushintojen järjestelmä, joskaan tuskin haitarina sadasta esimerkiksi kuuteensataan markkaan vuodessa. Saanen kuitenkin esimerkiksi itse hallinto-opin apulaisprofessorina julkaisusta enemmän hyötyä kuin kunnansihteeri, keskusviraston osastopäällikkö tai suurin osa opiskelijoista.

Hallinnon tutkimuksen yksityistäminen vaikuttaisi myös sisältöön. Olisi aiheellista laatia erikoisnumeroita johtamisesta tai pankkitoiminnan ja muun rahoitustoiminnan hallinnosta. Avainhenkilöiden haastattelujakin tulisi saada lisää. Englannin ja ruotsin kielen merkitys kasvaisi.

Jos yksityistäminen koskisi samalla muitakin yhteiskuntatutkimuksen aikakauskirjoja, Hallinnon tutkimus joutuisi kilpailutilanteeseen. Meidän pitäisi kamppailla hyvistä jutuista Poliitiikan, Liiketaloustieteellisen Aikakauskirjan ja Kunnallistieteellisen Aikakauskirjan kanssa. Saattaisimme joutua kansainväliseenkin kilpailuun.

Hyvätkin jutut joutuisivat taistelemaan, mille julkaisuareenoista pääsisivät. Kenties siirryttäisiin tunnettuun järjestelmään, että irtonumeroina ja eripainoksina maksettujen palkkioiden asemasta kirjoittajien tulisikin maksaa kohtuullinen korvaus juttujensa viemästä tilasta.

Yksityistäminen voimistaisi Hallinnon tutkimuksen sisällössä käytännön painotuksia. Tieteenharjoitukselle ominaisten itsetarkoituksellisten ja vähemmän ansiokkaiden juttujen määrä vähenisi. Lisää huomiota kohdistuisi ajankohtaisiin ongelmiin.

Tyylillisestl joutuisi yksityistynyt Hallinnon tutkimus omaksumaan nykyistä journalistisempia käytäntöjä. Jutuissa tulisi olla selkeä kärki, jota kehiteltäisiin pitkin jutun juoksua. Raskassoutuinen tieteellinen tyyli, jossa vain keskustellaan vailla kiinteää polttopistettä, jäisi syrjemmälle.

Tieteellisten aikakauskirjojen yksityistäminen sovituisi yhteen tutkimuksen, korkeakouluopetuksen ja käytäntöä palvelevan alan opetuksen yksityistämisen kanssa. Käytännön yksityistämistä ollaan paljon lähempänä kuin julkaisujen yksityistämistä. Viitataan korkeakoulujen kehittämislainsäädäntöön ja siihen perustuvaan tavoitejohtamiseen, Valtionhallinnon kehittämiskeskuksen muuttumiseen entistä liikemäisemmäksi yksiköksi tai valtion eräiden keskusvirastojen taloudelliseen itsenäistymiseen liikelaitosuudistuksessa.

Yksityistetyt korkeakoulut, tutkimuslaitokset ja virastot olisivat aiempaa maksukykyisempiä ja -haluisempia myös julkaisujen tilaushintojen ollessa korkeat. Tietoa tuottavat niiden joukosta saattaisivat omaksua julkaisumme imagomarkkinointinsa areenaksi, jolla markkinointikeinona olisivat tieteellisen kritiikin kestävätkin korkeatasoiset artikkelit.

Yksityistämismallin nurjana puolena olisivat tasa-arvon ongelmat. Porrastettukaan tilaushintojen järjestelmä ei turvaisi kohtuullista hintaa yksityisille henkilöille, joille Hallinnon tutkimus ei ole välttämätön ammattilehti. Jääminen kirjaston varaan kalliin tilaushinnan vuoksi eliminoisi monia lukijoistamme.

Hallinnon tutkimusta ei ole yksityistetty eikä olla yksityistämässä. Taloustieteellisten pohdiskelujen arvokasta heuristista, ongelmien ratkaisua edistävää, panosta tulisi kuitenkin käyttää hyödyksi. Esimerkkiini sisältyy vihjeitä julkaisumme virtaviivaistamiseksi, itserahoituksen osuuden lisäämiseksi kuitenkin tilaushintaa nostamatta sekä julkaisun laatutason parantamiseksi.

Tieteenkin piirissä kilpailu on hyvästä, jos se on laatukamppailua eikä taistelua yleisten maksuvälineiden kasaamiseksi. Hankkikaamme siis varoja kirjoituskilpailua varten hallinnon tutkimuksen harjoittajien kesken.

Pertti Ahonen